

БОГОВШЦЯ

квітень 2009 року, число 4(42)

Лариса ЙОВЕНКО

МОВНІ ТРАДИЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Особлива потреба у формуванні гармонійно і всебічно розвиненої особистості, наставника підростаючого покоління з багатогранними етнопедагогічними знаннями, духовно-моральними та естетичними якостями, особистості, яка стане не лише справжнім носієм цих знань, а й взірцем їх застосування, зумовлюється великою значимістю народного виховного досвіду в умовах демократизації та гуманізації нашого суспільства. Такий суспільний феномен як родина є незамінним, проте сучасне суспільство часто ігнорує цю думку. Надінформатизованість, комп'ютеризація, які чинять значний негативний вплив на виховання дитини у сім'ї, яка просиджує годинами перед комп'ютером, фактично живе у віртуальному світі, досить далекому від звичайних, нормальних людських стосунків, не стільки розвивається, як деградує. Не тільки морально-духовно, а й фізично, розумово. Причину такої деградації вбачаємо не лише у досягненні науково-технічного прогресу, але у нездатності, неготовності батьків до повноцінного виховання власної дитини. Вкрай незадовільне використання досягнень українського родинно-виховного досвіду зумовлює потребу належної підготовки молоді у вищому педагогічному навчальному закладі до родинного виховання.

Важливою складовою розумового родинного виховання є народний золотослів — джерело народної моралі, культури, мудрості, який став законом поведінки, основою рідної мовної культури. Тому народний золотослів повинен посісти гідне місце у підготовці майбутніх філологів до педагогічної діяльності.

Складниками народного золотослова є говірка, раціональне користування словом, антропонімічні формули, формули ритуального мовлення та мовленнєвого етикету.

Говіркові елементи несуть у собі історичну, пізнавальну, естетичну цінність. Народному розмовному мовленню властива велика кількість емоційно забарвлених, благородних слів, порівнянь, ідіоматичних виразів. Немає жодних підстав для зневаги місцевих говірок, адже діти можуть зверхньо поставитись до своїх дідухів та бабусь, які найчастіше володіють говірковим мовленням. Говірка — джерело збагачення літературної мови, яка має свою сферу використання (побут, фольклор, народні звичаї, обряди).

У родині завжди привчали до високої культури мови, логічного мислення, коректності у висловлюваннях, чіткості й доступності сказаного. Той, хто говорить, як вважає народ, має володіти гарним мовленням та лагідним, добрим словом:

- Говорить, мов по зорях читає.
- Хто говорить — сіє, хто слухає — жне.
- Який розум, така й бесіда.
- Мудра голова не дбає лихі слова.
- З доброї губи добре і слово.
- Добре добре і говорити.
- Слова до ради, руки до звади.
- Як в уста не кладе (вітає хороше).
- Так як каже, та прикаже!...
- Говорить — не горох молотить.
- Говорить — як за руку веде і як в рот кладе.
- Розказує, мов із книжки бере.
- Скаже слово, так як витвердить.
- Говорить, так як з письма бере.
- Щебече, як ластівка.
- Пташку пізнають по пір'ю, а людину — по мові і мислі.
- Так слова його чисті, як день білий.
- Тихо, як мак сіє.
- Масної бесіди чоловік.
- Не клади яшної луски, а клади пшеничне слово

Раціональне користування словом виховує пошану до думки іншої людини, правильність, ясність, точність, виразність мовлення, тобто виступає риторичним засобом виховання. Досить негативним було ставлення до балакунів, мовців-невдах, тих, хто не вмів вести бесіду, вислухати іншого:

- Де багато слів, там мало мудрості.
- Хто не вмів робити, вмів говорити.
- У його мові — ні кислоти, ні солі.
- Мовчання — це велике вміння вести бесіду.
- Перш ніж сказати, сім раз язик у роті поверни.
- Спершу слова зваж, а потім скаж.
- Будь добрим слухачем, будь добрим повідачем.
- Що маєш казати, то попереду розжуй.
- Більше роби та менше говори.
- Котра корова багато реве, то та молока мало дає.
- Не мели, як пустий млин.
- Говорить, як з бочки.
- Пищить, як дідько в градовій хмарі.
- Забубонів, як старий дяк, торохтить, як вітряк.
- Морочив-морочив, поки сказав.
- Говорить, як неживий.
- Говорить, як спить.
- Говорить так, як три дні хліба не їв.
- Він мовчить, а ми слухаєм.
- Ні пари з уст.
- Як овечка, не скаже ні словечка.

БОГОВИЦЯ Літературна сторінка

- Розговоривсь, як свиня з каченям.
- Говорить, мов блекоти об'ївся.
- Не він реве: твоє здоров'ячко каже.
- Теревені точить.
- Аж язик поза вухами літа.
- Горох! Роди, Боже горох!
- Язык без костей: що збрєде, те й лепече.
- Слова — не полова.

За родинним етикетом, мовцеві не дозволено було ображати співрозмовника, вживати під час бесіди поганих, злих слів. З цього приводу казали:

- Рана загоїться, але зле слово ніколи.
- Злі слова гірші побоїв.
- Не заживе рана від лихого слова.
- Лагідний язик може тяжко вдарити.
- Вода все сполоще, лиш злого слова ніколи.
- Слюни не підіймеш, а слово назад не вернеш.
- Вже слово не вернеться.
- Сказаного і сокрою не вирубаєш.
- Слово — не горобець: вилетить — не піймаєш.

Наші предки вірили в те, що Слово має здатність рятувати, захищати, оберігати, але може й нашкодити. Особливу силу, як вважалося, мали батьківські молитви і прокльони, тому батькові та матері заборонялося склинати дітей, бажати їм всіляких негараздів. Вірили в те, що сказане здійсниться:

- Отцева й материнська молитва зо дна моря рятує, а прокльон у калюжі топить.

Антропонімічні формули теж мають важливе значення у родинному вихованні. Вони, враховуючи історичні та соціально-етнічні фактори, становлять дидактичну, семантичну, філософську мудрість. Кінець ХХ століття засвідчив найтипівіші мотиви вибору імені:

- 1) родинна традиція називати дітей на честь батьків, дідусів, бабусь і т.д.;
- 2) підвищена функціональна активність деяких імен у даному населеному пункті;
- 3) вплив релігійних свят, що збігаються з днем народження дитини;
- 4) вияв симпатії до кіно- та літературних персонажів;
- 5) особисті уподобання батьків.

Українські прізвища мають певні особливості щодо змісту і щодо форми: вони походять від імен членів родини, назв місця проживання, постійних занять, зовнішніх особливостей носія; переважна більшість мають суфікси -енк-, -ськ- (-цьк-), -ин-, -ук-, або утворені лексико-семантичним способом (Мороз, Чайка).

Таким чином, до народного золотослову відносимо: гвірку як джерело збагачення літературної мови, яка має свою сферу використання (побут, фольклор, народні звичаї, обряди); раціональне користування словом (негативне ставлення до балакунів, мовців-невдах, заборона вживання поганих слів та прокльонів); антропонімічні формули (традиції вибору імені дитини, українських прізвищ тощо); формули етикетного та ритуального мовлення (привітання, побажання, подяка та ін.).

Мовні традиції українців виховують пошану до думки іншої людини, правильність, ясність, точність, виразність мовлення, тобто виступають риторичними засобами виховання, сприяють прищепленню таких загальнолюдських чеснот, як повага до старших, батьків, жінок, таких рис характеру, як скромність, толерантність, люб'язність.

Народний золотослів має посісти належне місце у народознавчих спецкурсах, у навчальних дисциплінах з української мови, ономастики, етнолінгвістики, української літератури, етнопсихології, фольклору, а також стати об'єктом науково-дослідницької роботи студентів-філологів.

Баранюк Лілія

Балада про троянду

Росте вона у тім саду
Не день, не два, а вже століття.
Пахуча, ніжна, чарівна –
Троянда порпурово-чиста.
Бур'ян той сад заповонив,
Не обминали і нещастя,
Лиш місце, де росла вона
Не досягали ті напасті.
Воялись всі тої краси:
І день, і ніч; лихе не дуже.
Причарувать могла вона
І було на все байдуже.
Гостріше лева від ножа
Було її колюче тіло.
А запахом своїм п'янким
Вже не одного спокусила.
Жила в троянді тій душа,
Одної дівчини-красул,
Яка зазнала від життя
Зрадливої, сумної долі.
Зненавиділа всіх вона.
Прокляла все, що є на світі.
І в ту чужку-важку хвилину
Стала цариця серед квітів.
Бувало чули, ще й таке:
Хто цю троянду віднайде
І здатний буде підкорити
Що зможе все життя своє
В коханні й радості прожити.
А хто не зможе підкорити
І раниється об гостре тіло,
Що, як би серце не хотіло
Забуде, що таке любов.
Забуде, згине, пропаде
Й ніколи більш не віднайде
І не поверне більш ніколи
Любов на місце в своїй долі.

Що посієш тей пожнеш...

Не шукай кохання
На чужому полі!!!
На чужому полі
Вже чиєсь воно...

Не чини страждання
Молодій тополі.
Не ламай ти долі –
Йї не все одно.

Не рубай коріння,
Не ламай її віти,
Бо недовго будеш
Над чужим радіти.

Все своє цвітіння –
Нижні білі квіти
Облетять... зав'януть...
Бо, кохати щиро, теж потрібно вміти!!!

Т. Г. Шевченко — поет сучасний Олена

Чечель

У сузір'ї поетів світового значення невгасимо сяє ім'я генія українського народу Тараса Шевченка. Його спадщина увійшла в свідомість народних мас і з кожною історичною епохою набуває все нової діючої сили.

Ще не були епохи для поетів,
Але були поети для епох!

Ці слова засвідчують велич Тараса Шевченка — Поета, Художника й Пророка, який, простуючи крізь століття в сьогодення, начебто стає сучасником і співучасником наших патріотичних діянь. Для справжніх геніїв час не вимірюється датами народження і смерті: їхні ідеї і творче надбання перебувають поза часом, вони безсмертні! Високо підняв Шевченко поетичне світло своє — і стало видно по всій країні, куди кожен з нас мусить простувати. Він володів чудовим даром, завдяки якому міг не просто талановито оповідати і малювати, але й пронизати читача словом, як променем.

Слово його животворяще стало ядром нової сили — народності, яка утвердила на всі віки українську суть.

Т.Г. Шевченко — центральна постать українського літературного процесу XIX ст. Його творчість мала вирішальне значення в становленні й розвитку нової української літератури, утвердивши в ній загальнолюдські демократичні цінності та піднісши її до рівня передових літератур світу.

З нагоди святкування Шевченківських днів в Україні на факультеті української філології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини традиційно, щобережня проводяться літературні читання. Не став винятком і березень 2009 року й за традицією тут 3 березня відбулися Шевченківські конкурсні читання, метою яких стало: піднесення авторитету національної культури, її інтеграція до загальносвітового культурологічного процесу, пропаганда творчої спадщини Тараса Шевченка, подальший розвиток шевченкознавства. Організатором свята виступила викладачка кафедри української літератури та українознавства Інна Михайлівна Снігур.

Шевченко — поет сучасний і актуальний понині; таким він був учора і позавчора, таким буде завтра і післязавтра. Це поет на всі часи, поет довіку насущний і завжди злободенний. У тому є і радісне для нас, і сумне. Радісне — тому, що вічні й потрібні нам його ідеали, його думки, вся глибина і краса його поезії. Сумне — тому, що і нині життя людства і наше життя не є вільним від тих кривд і болів, що запеклися в стражданню слові Кобзаря.

І учні уманських шкіл зі своїми учителями-наставниками, й студенти факультету української філології повністю розділяють цю думку. Школярі та студенти із задоволенням декламували геніальну поезію Т.Г. Шевченка (уривки з з поем «Гайдамаки», «Наймичка», вірші « Хустина», « Якби ви знали паничі...», « Муза», «Лілея», « Тополя», « До Основ'яненка», « Коло гаю в чистім полі», «Хіба самому написати», «Ми в купочці колись росли», «Немає гірше як в неволі» тощо), а також вірші відомих поетів та прозові твори знаменитих письменників, складені на честь Тараса Григоровича («Про Т.Г. Шевченка», І.Я. Франка, «Нічого Оренбург...» Ліни Костенко, «Смерть Шевченка» І. Драча, «Шевченкова верба Д. Павличка, «Немає хати де ТарасІІ. Перебийноса, «Шевченкові» О. Юрченко тощо).

Присутніх, гостей та журі, до складу якого входили почесна гостя усіх заходів кандидат пед. наук доцент Ганна Петрівна Волошина і викладачі кафедри української літератури та українознавства, вразила дуже хороша підготовка учнів та студентів. Звичайно, важко було визначити переможців конкурсу, адже усі учасники читали бездоганно твори Шевченка та про нього, за що висловлюємо велику подяку учителям уманських шкіл та викладачу Снігур Інні Михайлівні, які підготували свої учнів та студентів до конкурсу. Але наше вельмишановне журі виконало свій почесний обов'язок, і обрало кращих серед кращих. Призові місця серед учнів вибороли: І м. — Чаплуцька Т. (Уманська загальноосвітня школа І—ІІІ ст. №1. 10 кл.), вчитель — Філонок Р.В.; ІІ м. поділили: Михальченко О. (Школа-інтернат. 10 кл.), вчитель — Островський Р.В. та Циганок Н. (Школа-гімназія №2. 10-А кл.), вчитель — Сулима Л.В.; ІІІ м. розділили теж дві учасниці: Чумак А. (Уманська загальноосвітня школа І — ІІІ ст. №1. 10 кл.), вчитель — Філонок Р.В. та Баранюк І. (Уманська загальноосвітня школа І — ІІІ ст. №9. 11-Б кл.), вчитель — Зерник Л.В. Серед студентів переможцями стали: Чумак Наталія (22 гр.) — І м., Чечель Олена (43 гр.) — ІІ м., Панчук Інна (31 гр.) — ІІІ м. Переможці отримали цінні призи: книги Т.Г.Шевченка та книги про видатного Кобзаря., а також почесні грамоти.

Усі присутні на літературному читанні переконалися, що Шевченкове слово єднає нас усіх в одну національну цілісність із єдиною метою — відновити народовладну суверенну українську державу на всій її історичній території. Сказане дозволяє стверджувати, що Т.Г. Шевченка можна по праву вважати геніальним натхненником національно-культурного та державного відродження України.

Боговиця

Ad fontes

Політична сатира у гаївках ХХ століття

Наталія
Дудник

Жанр календарно-обрядових пісень весняного циклу — гаївки своєю генезою сягають доісторичних часів. Дослідники одностайні в тому, що найдавніші їх верстви мають магічно-ритуальну суть, яка зводиться до закликання весни, пробудження землі, стимулювання вегетативності, збільшення плодючості.

Водночас гаївки, як перманентне художньо-поетичне явище, не могли стояти осторонь суспільно-історичного розвитку народу. А тому в їхніх мотивах та образах закономірно по-особливому відобразилися певні історичні події, постаті. Вперше це спостерегли в окремих гаївках Володимир Антонович та Михайло Драгоманов. Так, зокрема, вони припускали, що згадка в деяких варіантах гаївки «Воротар» («Володар») князя Романа стосується конкретно-історичної особи князя Романа Мстиславовича Галицького, а історична основа гаївки «Ягелова дочка» пов'язана з ім'ям «загальновідомого в свій час князя Ягайла».

Взагалі вчені простежують відображення у гаївках історичних подій і постатей різних часових верств. Крім княжих маємо тут часи турецько-татарських набігів, козацькі часи, знесення панщини в Австрійській імперії 1848 р.

Давня тенденція у розвитку гаївок відповідно відображати суспільно-політичну дійсність особливо інтенсивно й масштабно проявилася у гаївкових новотворах ХХ ст. Фактично майже всі вони у своїй основі мають історичне, суспільно-політичне підґрунтя. Унаслідок цього для точнішої характеристики й класифікації гаївок у ХХ ст. дослідники залежно від тематичного наповнення почали виділяти окремі жанрові різновиди, зокрема стрілецькі гаївки, повстанські гаївки. Відомі також гаївки про Закарпатську Україну, про вбивство Євгена Коновальця, про загибель В'ячеслава Чорновола.

Як бачимо, домінування у гаївкових новотворах ХХ ст. суспільно-історичних, політичних мотивів є явищем закономірним. Воно органічно впливає із об'єктивного розвитку як тогочасного фольклорного процесу взагалі, так і жанру гаївок зокрема.

Так само у гаївках давню органічну основу має і сміхова традиція, з якої власне і виводиться новочасний сміховий елемент. Недаремно дослідник жартівливих пісень Микола Дмитренко їхнє виникнення пов'язує із часами формування календарно—обрядової поезії. Сміх, веселощі, — як вважає відомий російський знавець сміхової культури Володимир Пропп, — були вагомим компонентом давніх обрядових ритуалів. Вважалося, що сміх має здатність пробуджувати і примножувати життєві сили, стимулювати життєдіяльність людей, розвиток рослин і тварин, знаменує перемогу життя над смертю.

Володимир Гнатюк у своєму виданні гаївок подає понад сорок лише самих мотивів, об'єднавши їх в окремий підрозділ «Жарти і дотинки». Звісно, сміх у всіх них має передовсім гумористичний, жартівливо-розважальний характер, при цьому у багатьох випадках він є визначальним, самодостатнім компонентом, який несе на собі основне смислове навантаження твору. У гаївках, в яких хлоп'ячий та дівочий хори передражнюють один одного, вбачати, як раніше Михайло Грушевський, а тепер автори підручника з фольклористики Мар'яна Лановик та Зоряна Лановик — сатиру — немає підстав. Все-таки поетичні вислови на зразок «парубоча краса — у калюжі пралась, на тині сушилась», чи парубки «їли кашу недоварену, їли свиню недосмажену» — у минулому були жартівливими, гумористичними. Інша справа, що сьогодні їх можна сприймати дійсно як згрубілі й образливі.

Водночас у сміховому наповненні гаївок ХІХ ст. вже можна помітити й окремі паростки сатири. Так, у відомій в Галичині у багатьох варіантах гаївці про знесення панщини традиційний гумористично—ігровий струмінь набирає насмішковато—сатиричного спрямування проти колишніх бундючних панів—поміщиків і їх прислужників, котрі втратили зверхність і владу над селянами:

Ані ляха, ані пана, Бо панщина скасована [...] А вже тоті поконали, Що нас били тай карали.

У минулому в гаївках також започаткувалася традиція висміювання чужинців. Так, у записаній в кінці ХІХ ст. гаївці «Мазур» співається:

Їде мазур до ляса, до ляса, Крива в него коляса, коляса, Сліпа ему кобила, кобила, Тупа ему сокира, сокира.

Це ще не можна назвати політичною сатирою у повному значенні, але і не слід трактувати як чистий гумор. Це висміювання очевидно має соціальне підґрунтя і є більш сатиричним ніж жартівливим. Вертаючись до попереднього прикладу, зазначимо, що панів висміювали теж як і чужинців, навіть називали їх і їхніх управителів ляхами, адже у Галичині, як відомо з історії, майже всі великі землевласники були поляками.

Серед усіх новочасних гаївок на суспільно—політичну, національно—визвольну тематику сатиричних є дещо менша частина. Це явище має свої причини. Справа в тому, що національно—визвольна тематика у гаївках, будучи новочасним привнесенням, згідно з художнім розвитком за законами естетики у кожному конкретному тексті має займати певну пропорційну міру, аби не заступити, не витіснити елементів гаївкової традиції, бо в такому випадку твір просто перестане бути гаївкою.

Яскраво й масштабно проявилася ця сатира у гаївці «Вербовая дощечка лежала». Для зручності аналізу цей поки що ніде не друкований твір подамо повністю:

*Вербовая дощечка лежала,
На ній наша Оленка стояла.
На ній наша Оленка стояла,
Повстанчика із лісу чекала.
Її милий ройовий, ройовий,
Він командир бойовий, бойовий.
В нього Тризуб золотий, золотий,
В руках емій сталевої, сталевої.
За поясом гранати, гранати —
Мусить москаль втікати, втікати.
Наші хлопці — козаки, козаки,
Москаль губит кірзаки, кірзаки.
Наші хлопці — козаки, козаки,
А москалі — шміраки, шміраки
В селах людей мордують, мордують,
Та в секоти вербують, вербують.
Ми до УПА підемо, підемо,
Зайдів бити будемо, будемо.*

Як бачимо, в основі цієї новочасної гаївки лежить традиційна гаївка, мотив якої відомий майже по всій території поширення жанру. В.Гнатюк назвав його «Вербова дощечка», помістив у своєму збірнику сім текстів з різних місцевостей, при цьому вказавши на понад два десятки відомих варіантів та паралелей.

Отже, така широка популярність цього мотиву свідчить про його інтенсивне життя у творчій скарбниці народу, про його здатність до текстового варіювання й модифікування. Звідси цілком закономірно, що цей мотив з'явився і в новочасній видозміні.

Подбітова**Анастасія**

*Ти не сумуй, що склалось так життя,
Ти усміхнись: воно ще не скінчилось.
Ніхто не знає істини буття,
Лише відомо, що життя змінилось.*

*Так — так, змінилось, світ шаленим став.
Усі кудись спішать, чогось бажають,
Ти тільки пам'ятай: Господь надію дав,
Вона незламна, поки її мають!*

*Було так тихо й гарно, наче, в сні.
На небі зорі ясно мерехтіли,
А свідками були нічні гаї,
Які тихенько з нами говорили.*

*Було так гарно й щиро, мов у сні.
На небі місяць, зорі чаклували.
Щасливими були лиш ми одні,
Адже так щиро один одного любили.*

*Було спокійно, гарно, тихо скрізь,
Під нами трави ніжно шелестіли...
Уже послули ті старі гаї,
Де ми так щиро й віддано любили!*

Анна**Трубіцина****КОЛУСНОВА ДЛЯ АНДРІЙКА**

*Сонечко сіло за обрій далекий,
Спати лягли у гніздечку лелеки,
Сплять у лататті малі каченята...
Спи, мій малюк, закривай оченята.*

*Місяць засяяв у небі нічному,
Сон уже сниться звірятку малому,
В теплій норі в лісі сплять зайченята...
Спи, мій малюк, закривай оченята.*

*Спати пора і тваринкам, і людям,
Завтра веселий і гарний день буде.
Сплять всі дівчатка і сплять всі
хлоп'ята...
Спи, мій малюк, закривай оченята.*

*Ніч настає, в небі зіронька сяє.
Хлопчик Андрійко уже засинає.
Виросте син у мамі і тата...
Спи, мій малюк, закривай оченята.*

Паламарчук**Мар'яна**

*Напівпрозорий світ напівсльоза закрила,
І зорі в вишині напів я розлюбила!
Мене напівнема, як хвиля зашуміла,
Я мала пів життя і те вже відпустила.*

*Прозоре півбуття вдалося залишити
І те напівжиття не в змозі відновити...
Забути півниття моя душа уміє,
Своє нове життя знайти вона зуміє!*

*Шепіт тихий голосно кричав,
Він тебе собою чарував.
Ти вдивлявся в темін мовчазну:
Думав, мабуть, я тебе знайду?
Помілявся, милий, більш нема
Того справді рідного тепла.
Це воно нас гріло навесні...
Вже нема про що співать пісні...
Прощавай, коханий, прощай,
Більш нема стосунків-вибачай!*

Ганнуся Городнюк

Як хороше бути сп'янілою,
Захмелілою від кохання!
Укритися ковдрою білою
Свіжим повітрям дихати зрання!

Я закохана, а це вже не мало,
Бо солодша любов за трунок
Тебе для мене не стало...
Та залишився твій поцілунок.

Душа, яка не знає спокою
Не спить, але так проситься заснути!
Я хочу бути поруч із тобою,
Але навіщо? Важко це забути.

Бо ти далеко серце заховаш.
Та в нім – по вінця хлюпоче самота.
Надворі дощ сьогодні не вщухає
І ти не той, і я давно не та.

Випадкова зустріч під зірками
Нас захопила не спроста.
Нервово грається руками.
Любов – посудина пуста

Твої слова мене бентежать,
А зорі, ніби ліхтарі.
Із неба за тобою стежать,
Щоб від кохання не згорів.

Філіжанка гарячого суму
Вистигає, як наша любов.
Ароматом бентежить задуму
Смак до життя пробуджує знов.

Це не кава, не чай запашні,
Це мої почуття незбагненні
Неціотливі, хоча і смішні
Муки щастя – журби вогняні.

Де ти тепер, мій друже?
Тужили у чорній млі.
За тобою сумую дуже.
Жовті листи на столі.

Де ти тепер, єдиний?
Душу втуманює біль.
Швидко минають години,
Падають в рани, мов сіль.

Мерехтіли сльози – зорі
На твоїх щоках.
Очеляточка прозори
Заховала у руках.

Ну, не плач, моя ти музо,
Серденько не край!
Моя ти натхненна музо,
Віршами карай.

Наболіло, але я мовчатиму.
Не повірять? Мені все одно.
Лише поглядом сміло стрілятиму
Бо не хочу вертатись на дно.

Там холодно, бридко, суворо,
Там ширяє велично п'ятьма.
Там зривається горе,
Там промінчика сонця нема.

Коханець

Ти не мій! Я знаю ти не мій!
Хоча в нас тепле спільне ліжко.
Де віддаємось істині простій,
Хоч доля знову ставить нам підніжку.

Ти чужий! Я знаю ти не мій!
Та моє тіло думає про тебе.
Мені так холодно! Мене зігрій!
Бо лиш з тобою я сягаю неба!

Зустріч

Відкрилися сьогодні небеса
Дощ.
Із нього ти зійшов янголом
Містика.
Я так очікувала на тебе
Не дарма.
Діялась, хоча і в негоду
Шкода.
Я сонця прагнула в житті
Завжди.
Але прийшло кохання
Несподівано.
Тепер так солодко – солодко
Медово.
В голову вдарив хміль і
Нерозсудливість.
Ніжно так, незвично
Закохалась.
А ти зустрівся зі мною поглядом
Уражені.
Обоє закохались на нещастя
Жди біди.
Бо ти янгол, а я людина
Несумісність.
Ти світло, я – тінь
Протиріччя.
Ти небо, а я зовсім земна
Недосяжно.
Адже, ти – рай, а я – пекло.
Зітлієш.
Згорши від жару мого кохання
Іди!
Я тебе відпускаю на небо
Лети!
Я не хочу тебе занести
Не сперечайся.
Але залиш згадку про себе, Олександр,
Пір'їнку.
Пам'ятай, я кохатиму тебе
Вічно.

Спокусниця

Ти потрапив у мої тенета сам,
Відкривши серце, сильно закохався.
Усе, що хочеш я тобі віддам,
Щоб тільки ти від болю не звивався.

Спокусниця, кинувши в лице,
Укрився ніжністю моїх легких долонь
Та краще помовчім про це.
Нехай вирує пристрасті вогонь.

Прозорість

Прозорість неба, сонця, душ
Весняний настрій надихає
Мене своїм життям зворуш,
Хай нас кохання розпинає.

Тебе я більше не зустріну
Солодка ніжність твоїх рук
Куди тепер її подіну,
Якщо почую в двері грук.

Якщо втечеш у світ вигнання.
Весна тепер нам заважає
Прозорість це, а не кохання,
Яка повільно нас вбиває.

Десь там за вікнами люди
Блукають, шукаючи щастя.
Незрячі, воно ж усюди
Солодко – медове причастя.

А тут у темі дуже часто
Я бачу обличчя смутні.
Там люди, як тіні, щастя,
Білють їх очі мутні.

Ти не бійся бути щасливим
Щастя роби собі сам!
Нехай крутить життя норовливо
Сумувати будемо ТАМ!

Не кохана. Не кохала.
Так жила. Аби жилось.
Своє серце заховала,
Щоб страждать не довелось.

Не кохала не кохана.
Ніч. Подушка. Сльози. Плач.
На душі кривава рана
В серці красень та силач.

Не кохана покохала
Серце більш її не спить,
Бо знайшла кого шукала,
Є тепер кого любить.

Intime

Незайманість ночі зорями грає
Губи шепочуть солодкі слова.
В кімнаті гаряча пристрасть палає
І лише обертом йде голова.

Сплітаються руки в тривозі бажання
Наші тіла не слухають нас,
Розіалене пристрастю сяє кохання
Аби тільки місяця промінь не згас!